

Eneco heeft via deze tekst graag haar reactie op de consultatie van het Wetsvoorstel ter implementatie van het EU Electricity Market Design-pakket (Wijziging van de Energiewet ter implementatie van het EU wetgevingspakket inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie en de verbetering van de bescherming van de Unie tegen marktmanipulatie op de groothandelsmarkt voor energie). Hierbij willen graag ingaan op twee specifieke onderdelen: de verruiming van artikel 5.12 t.a.v. capaciteitsmechanismes en de keuze om geen invulling te geven artikel 19 septies en artikel 19 octies van Verordening 2024/1747 t.a.v. de stimulering van flexibiliteit.

Capaciteitsmechanisme

Wij verwelkomen de verruiming van artikel 5.12, waarin een centraal capaciteitsmechanisme wettelijk mogelijk wordt gemaakt. Hierbij zien we TenneT als de juiste entiteit om een dergelijk mechanisme vorm te geven. Ook onderschrijven we de keuze om momenteel geen decentraal capaciteitsmechanisme in de wet op te nemen.

Dit neemt echter niet weg dat er momenteel onvoldoende urgentie is om daadwerkelijk maatregelen te nemen die de Nederlandse leveringszekerheid na 2030 borgen. In voorbereiding op de inwerkingtreding van de nieuwe Energiewet (inclusief de aanpassingen via de EMD-transpositie), is het essentieel dat er nu al duidelijkheid komt over de maatregelen die het Ministerie wil nemen, inclusief een bijbehorende tijdslijn.

Het Ministerie kan daarbij overwegen TenneT de opdracht te geven het mechanisme niet alleen te richten op leveringszekerheid, maar ook op andere (lokale) systeemfuncties. Wij denken met name aan situaties waarin de lokale leveringszekerheid gevaar loopt als gevolg van lokale congestie van langdurige aard.

Hoewel bij een capaciteitsmechanisme veelal wordt gedacht aan de ondersteuning van de langjarige beschikbaarheid van productievermogen in een (nationale) biedzone, zou het instrument ook kunnen worden ingezet voor lokale situaties waar congestie van langjarige aard is. Wij pleiten ervoor dat TenneT expliciet de mogelijkheid krijgt om een lokale variant van een capaciteitsmechanisme te introduceren.

Hierbij zou een CO₂-criterium opgenomen kunnen worden, om marktpartijen voldoende zekerheid te bieden bij investeringen in CO₂ vrij regelbaar vermogen.

Stimulering van flexibiliteit

In de consultatie documentatie geeft het Ministerie aan geen invulling te geven aan artikel 19 septies en Artikel 19 octies van de Verordening (2024/1747). Deze artikelen omvatten het volgende:

- Lidstaten kunnen voorlopige indicatieve nationale doelstellingen bepalen tot goedkeuring van het verslag*
- Als investeringen in niet-fossiele flexibiliteit onvoldoende zijn om te voldoen aan (voorlopige) indicatieve nationale doelstellingen, kunnen Lidstaten steunregelingen voor niet-fossiele flexibiliteit toepassen in de vorm van betalingen

*Lidstaten zijn verplicht om uiterlijk in april 2026 een flexibiliteitsrapport in te dienen. Het Ministerie verwijst naar dit rapport als "het verslag".

Deze twee artikelen worden niet opgenomen in de energiewet om het “[h]et wordt niet wenselijk geacht vanwege de beperkte inhoudelijke onderbouwing, omdat de methodologie om het indicatieve doel nog nader zal moeten worden vastgesteld door ENTSO-E en ACER. Bovendien worden in het Integraal Nationaal Energie en Klimaatplan (INEK) nationale doelen opgenomen, inclusief EU-verplichtingen”.

Dit terwijl er in de reactie op Europese aanbevelingen over het Integraal Energie en Klimaatplan (versie 29 juli 2023) juist verwezen wordt naar de implementatie van de EMD en daarbij het volgende stelt; *‘zal er aandacht zijn voor deze aanbeveling rond evaluatie en ontwikkeling van de flexibiliteitsbehoefte in het systeem en tegelijkertijd het risico op marktverstoring. [...]*’

Momenteel werkt Nederland aan de implementatie van de bepalingen onder paragraaf 20bis van de Richtlijn 2023/2413, wat afgerond moet zijn 18 maanden na het uitbrengen van de herziening van de Richtlijn 20 november 2023. Dit doet Nederland in samenhang met de implementatie van de flex-bepalingen uit de EMD, waarbij het kijkt naar de in te zetten instrumenten voor de bevordering van systeemintegratie en flexibiliteit’.

Eneco onderschrijft het belang van een indicatief flexibiliteitsdoel en een mogelijk ondersteuningsmechanisme. We zijn van mening dat door deze bepalingen niet op te nemen in de Energiewet er onvoldoende opvolging wordt gegeven aan de Europese aanbevelingen en een passend mechanisme te ontwikkelen om flexibiliteit in de Nederlandse markt te stimuleren.